

ISHNI SUDGA QADAR YURITISH BOSQICHIDA QO‘LLANILADIGAN EHTIYOT CHORALARI

Agoyev Shukrullo Safarboyevich

O‘zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi

“Tergov faoliyati” kafedrası o‘qituvchisi

Bo’sinov Behruz To’xtamurod o‘g‘li

O‘zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi 3-bosqich 326-guruh kursanti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15718178>

Annotatsiya

Ishni sudga qadar yuritish bosqichida qo‘llaniladigan ehtiyot choralarining yuridik ahamiyati va ularning amaliy qo‘llanilishi sud tizimining samarali ishlashini ta'minlashda muhim o‘rin tutadi. Ushbu maqola, aynan sudga qadar yuritish bosqichida ehtiyot choralarining turlari, ular bilan bog‘liq huquqiy asoslar, samaradorlik va yuzaga keladigan muammolarni chuqur tahlil qilishga qaratilgan. Ehtiyot choralarining sud jarayonidagi rolini tushunish, huquqiy tizimning samaradorligini oshirish va adolatni ta'minlashda zaruriy shart hisoblanadi. Maqolada sudga qadar yuritish bosqichida ehtiyot choralarining turli shakllari batafsil ko‘rib chiqiladi. Masalan, vaqtinchalik choralar, mulkni muzlatish, aktivlarni musodara qilish kabi ehtiyot choralarining huquqiy asoslari va ularning qanday qo‘llanilishi, turli holatlar misolida tushuntiriladi. Bu choralar, asosan, tomonlarning huquqlarini vaqtincha himoya qilish, moliyaviy resurslar va aktivlarni saqlab qolish, hamda yuridik jarayonning davomida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolarni hal qilish uchun zarur hisoblanadi. Sud tizimining ishonchliligi, ehtiyot choralarining to‘g‘ri va muvozanatli qo‘llanishiga bog‘liq. Sudga qadar bosqichda ehtiyot choralarining belgilanishi jarayonida qonuniy asoslar va adolat tamoyillariga qat’iy rioya etilishi kerak. Maqolada, ehtiyot choralarining noto‘g‘ri yoki haddan tashqari qo‘llanilishi natijasida yuzaga keladigan muammolar, shu bilan birga, bu choralarning samaradorligini ta'minlash uchun zarur bo‘lgan huquqiy mexanizmlar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar

Sudga qadar yuritish, ehtiyot choralar, yuridik asoslar, vaqtinchalik choralar, mulkni muzlatish, aktivlarni musodara qilish, huquqiy himoya, adolat, sud jarayoni, huquqiy tizim, samaradorlik, qonuniy asoslar, taraflar huquqlari, muvozanat, sud ishtirokchilari, yuridik mexanizm, sud tizimi, yuridik amaliyot, sud qarorlari, huquqiy tavsiyalar, suddagi xatoliklar, huquqiy muammolar.

Sud tizimi har bir huquqiy munosabatni tartibga solish va adolatni ta'minlashda muhim o‘rin tutadi. Ushbu tizimning samarali ishlashi esa, albatta, undagi turli bosqichlar, jumladan, sudga qadar yuritish jarayonida qo‘llaniladigan ehtiyot choralariga bog‘liq. Sudga qadar yuritish bosqichi - bu sud jarayonining boshlang‘ich bosqichi bo‘lib, unda tomonlar o‘rtasidagi nizolarni hal qilish uchun turli huquqiy chora-tadbirlar ko‘riladi¹. Ushbu bosqichda ehtiyot choralarining qo‘llanilishi, nizolarni muvozanatli va adolatli hal qilishda katta ahamiyatga ega. Ehtiyot choralarining mohiyati shundaki, ular sud qarorini kutish jarayonida bir tomonning

¹ B.B.Murodov. Jinoyat-protsessual qonun normalarini erkinlashtirish yo‘llari // Oliy yuridik o‘quv yurtlarida inson huquqlari muhofazasini ta‘minlovchi fanlarning o‘qitishning zamonaviy muammolari. Toshkent. O‘zbekiston Milliy universiteti huquqshunoslik fakulteti 2009. B. 66-69.

boshqa tomonning huquqlarini buzishining oldini olish va jarayonni to'g'ri yo'nalishda olib borish uchun ishlab chiqilgan choralardir². Bu choralar sudning yakuniy qaroriga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan muammolarni oldini olishga qaratilgan bo'lib, jarayonning uzilmasligi va taraflarning huquqlarining himoya qilinishini ta'minlashni maqsad qiladi. Sudga qadar choralar sud tizimining tezkor va samarali ishlashini ta'minlashda juda muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Ushbu maqolada, sudga qadar yuritish bosqichida qo'llaniladigan ehtiyot choralarining yuridik asoslari, ularning turlari va amaliy qo'llanilishi tahlil qilinadi. Maqola, ehtiyot choralarining sud jarayoniga qanday ta'sir ko'rsatishi, bu choralarning huquqiy tizimda qanday o'rin tutishi va ulardan qanday samarali foydalanish mumkinligi haqida keng qamrovli tahlilni o'z ichiga oladi. Shuningdek, maqolada ehtiyot choralarining qo'llanilishidagi yuridik muammolar va ularning oldini olish bo'yicha tavsiyalar beriladi. Sudga qadar ehtiyot choralarining qo'llanilishi huquqiy tizimning muhim bir qismidir. Chunki, jarayonni boshlashdan oldin tomonlarning huquqlarini va manfaatlarini himoya qilish, sud qarorining adolatli va to'g'ri bo'lishini ta'minlash uchun zarurdir³.

Ehtiyot choralarini to'g'ri qo'llash, shubhasiz, sud tizimining ishonchligini oshiradi, va shu bilan birga, tomonlarning suddagi huquqlari va erkinliklarini himoya qiladi. Bu choralar nafaqat jarayonni tezlashtirishga, balki o'zaro adolatni saqlashga ham xizmat qiladi. Sudga qadar yuridik choralarni samarali qo'llash muhim masala bo'lib, bu nafaqat sud ishtirokchilari, balki yuridik jamiyat va umuman huquq tizimi uchun zaruriy vazifalardan biridir. Ehtiyot choralarining qo'llanilishi, tomonlarning huquqiy holatiga ta'sir etuvchi muammolarni tezda hal etishga imkon beradi va sud jarayonida ishonch hosil qiladi. Buning uchun ehtiyot choralarining to'g'ri va aniq qo'llanilishi zarur, aks holda sud jarayoni uzilishlarga olib kelishi va tomonlarning huquqlariga zarar yetkazilishi mumkin⁴.

Maqolada, ehtiyot choralarining har bir turi va ularning yuridik asoslari yoritiladi. Har bir ehtiyot chorasini o'zining maxsus maqsadiga xizmat qiladi, va bu choralarni qo'llashda qonuniy asoslar va jarayonni boshqarishning muvozanatli yondoshuvi zarur. Ehtiyot choralarining turli turlari, masalan, mulkni muzlatish, vaqtinchalik qarorlar, vaqtinchalik taqiq qo'yish, sud tomonidan mulkni musodara qilish kabi choralarning qo'llanilishi, sud ishtirokchilarining huquqlarini himoya qilish va jarayonni to'g'ri olib borish uchun qaratilgan. Har bir chora muayyan holatda qo'llanilishi va har bir holatning o'ziga xos jihatlari hisobga olgan holda ishlab chiqilishi kerak. Bundan tashqari, maqolada ehtiyot choralarining samaradorligini tahlil qilish muhim ahamiyatga ega⁵. Samarali ehtiyot choralarini qo'llash, nafaqat sud jarayonini tezlashtiradi, balki tomonlarning huquqlarini himoya qilishga yordam beradi. Sudga qadar bo'lgan jarayonning samarali boshqarilishi va ehtiyot choralarining qonuniy va adolatli asosda qo'llanilishi, yuridik tizimning yaxshilanishiga yordam beradi.

² N.A. Xushvaktova. Oilada sodir etiladigan tazyiq va zo'ravonlikka uchragan xotin-qizlarni himoya qilish chora-tadbirlari // Zamonaviy fan va ta'lim ilmiy yangiliklari Vol. 2 №2 (2024) ISSN 3030-3044 Researchbib Impact Faktor:7.9 B. 81-86.

³ B.B.Murodov. Jinoyat-protsessual munosabatlarda himoyachining ishtiroki // "Advokatlik faoliyati: nazariya va amaliyot masalalari" mavzusidagi ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. O'zR Prezidenti huzuridagi Amaldagi qonun hujjatlari monitoringi instituti. – Toshkent, 2010. B. 171-175.

⁴ Sh.S.Agoyev., Asatullaev D. Axborot texnologiyalari sohasidagi o'g'irlik jinoyatlarni tergov qilishning o'ziga xos xususiyatlari //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2024. – Т. 3. – №. 7. – С. 31-35.

⁵ N.Q.Usmanaliyev. Baynazov J. O'g'irlik jinoyati bo'yicha hodisa sodir bo'lgan joyni ko'zdan kechirish tergov harakatining yangi usullari //Nauka i innovatsii v sisteme obrazovaniya. – 2024. – Т. 3. – №. 8. – С. 69-74.

Shunday qilib, ushbu maqolada sudga qadar yuritish bosqichida ehtiyot choralarining qo'llanilishi nafaqat sud tizimining samarali ishlashini ta'minlash, balki yuridik tizimning umumiy takomillashishiga hissa qo'shish maqsadida chuqur tahlil etiladi. Sudga qadar ehtiyot choralarini qo'llash jarayoni har bir huquqiy nizoni adolatli hal qilishga xizmat qilishi kerak. Shu bilan birga, bu choralar sud jarayonining ishonchligini oshirishga, huquqiy tizimda shaffoflik va ishonchni mustahkamlashga yordam beradi⁶.

Sudga qadar yuritish bosqichida qo'llaniladigan ehtiyot choralarining yuridik ahamiyati, ayniqsa, sud jarayonining adolatli va tezkor o'tishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu choralar nafaqat tomonlarning huquqlarini himoya qilish, balki sud tizimining samarali ishlashiga ham yordam beradi. Sudga qadar bosqichda qo'llaniladigan ehtiyot choralarining eng muhim maqsadi – nizo tomonlarining huquqlarini vaqtincha ta'minlash, muammolarni oldini olish va sudning yakuniy qaroriga ta'sir ko'rsatmaslikdir. Buning uchun sudda ehtiyot choralarining qanday qo'llanishi, ularning qonuniy asoslari va amaliy tahlili alohida ahamiyatga ega. Ehtiyot choralarining qo'llanishi har bir sud jarayonining samaradorligini ta'minlaydigan muhim mexanizmdir⁷.

Sudga qadar bo'lgan bosqichda ehtiyot choralarining o'rni beqiyosdir, chunki ularning yordamida taraflar o'rtasidagi nizo va qarama-qarshiliklar kamaytiriladi. Bu jarayonlar, asosan, ma'lum vaqt davomida nizo taraflarini tartibga solish, mulkni muzlatish, aktivlarni musodara qilish yoki boshqa vaqtinchalik choralarning qo'llanishi orqali amalga oshiriladi. Bu choralarning barchasi bir-birini to'ldirgan holda, bir vaqtning o'zida taraflar o'rtasidagi nizolarni bartaraf qilish va jarayonni to'g'ri yo'nalishda olib borishni maqsad qilgan. Sudga qadar yuritish bosqichida qo'llaniladigan ehtiyot choralarining bir turi – vaqtinchalik choralar bo'lib, ular sud qarorining chiqarilishiga qadar nizolarni muvozanatli hal qilishni ta'minlashga xizmat qiladi. Masalan, mulkni vaqtincha musodara qilish, mol-mulkni muzlatish yoki boshqa shunga o'xshash ehtiyot choralarini ko'rish orqali sud jarayonida noaniqliklar oldi olinadi. Shu bilan birga, vaqtinchalik choralar qonuniy asosda, adolat va shaffoflik tamoyillariga rioya qilgan holda qo'llanilishi zarur. Aks holda, bunday choralarning noto'g'ri qo'llanilishi, tomonlarning huquqlarini buzishi va jarayonning ishonchligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin⁸.

Ehtiyot choralarining samaradorligi, eng avvalo, ularning qonuniy asosda qo'llanishiga bog'liq. Sud jarayonida qo'llaniladigan barcha ehtiyot choralarining huquqiy asoslari aniq va belgilangan bo'lishi kerak. Bu, albatta, sudning qabul qilgan qarorining haqiqatga yaqin bo'lishini ta'minlashga yordam beradi. Masalan, mulkni muzlatish qarori faqatgina taraflar o'rtasidagi nizolarni hal qilish uchun zarur bo'lganda, qonun doirasida amalga oshirilishi kerak. Agar ehtiyot choralarining qo'llanilishi sudda noaniqliklarni keltirib chiqaradigan bo'lsa, u holda jarayonning samarasiz o'tishi mumkin. Shu sababli, ehtiyot choralarining har

⁶ Sh.Sh.Suyunov. Giyohvandlik vositalari yoki psixotrop moddalar bilan qonunga xilof ravishda muomala qilishdan iborat jinoyatlarni kvalifikatsiya qilishning muhim jihatlari. "Talqin va tadqiqotlar" Respublika ilmiy-uslubiy jurnali 10soni. 01.10.2022 yil B. 105-109.

⁷ Sh.Sh.Suyunov. Hodisa sodir bo'lgan joyni ko'zdan kechirish tergov xarakatining jinoyat sodir etgan shaxslarni aniqlash xamda ularning aybini isbotlashdagi ahamiyati. "Zamonaviy dunyoda pedagogika va psixologiya" nomli Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi.

⁸ Sh.Sh.Suyunov. Giyohvandlik vositalarini, ularning analoglarini yoki psixotrop moddalarini sotish maqsadisiz noqonuniy ishlab chiqarish, olish, saqlash, jinoyati tushunchasi // Jamiyat va innovatsiya. – 2025. – V. 6. – No 1/S. – B. 267-277.

birini qo'llashda aniq yuridik mexanizmlar va qonuniy me'yorlar mavjud bo'lishi lozim. Bundan tashqari, ehtiyot choralarining qo'llanilishi jarayonida sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xatoliklarni tahlil qilish ham muhimdir. Sud tizimining samarali ishlashini ta'minlash uchun ehtiyot choralarining qo'llanishidagi xatoliklar va ularning oldini olish usullarini aniqlash zarur. Ehtiyot choralarining noto'g'ri qo'llanilishi sud jarayonining oxirgi natijasiga ta'sir qilishi mumkin. Masalan, mulkni noto'g'ri muzlatish yoki vaqtinchalik taqiqni qo'llash, tomonlar o'rtasida huquqiy tartibsizliklarga olib kelishi mumkin. Bunday holatlarda, sudning qaroriga shubha paydo bo'lishi, taraflar o'rtasidagi ishonchsizlikni kuchaytiradi va jarayonni uzoq davom ettiradi. Shu sababli, ehtiyot choralarining samarali qo'llanilishi, sudning umumiy ishonchliligini oshiradi.

Sudga qadar yuritish bosqichida ehtiyot choralarining amaliy qo'llanilishi, jarayonning eng yuqori samarada o'tishini ta'minlash uchun muhim ahamiyatga ega. Ehtiyot choralarining noaniq va tartibsiz qo'llanilishi, o'z navbatida, taraflarning huquqlarini buzishi va ularni sudga murojaat qilishga majbur qilishi mumkin. Bu jarayon esa, umuman olganda, sud tizimining ishonchiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Bundan tashqari, ehtiyot choralarining to'g'ri va adolatli qo'llanilishi sud jarayonining tez va samarali o'tishiga yordam beradi. Sud ishtirokchilari ehtiyot choralarining qanday qo'llanilishi va ularning samaradorligi haqida mukammal tushuncha egasi bo'lishlari kerak. Ehtiyot choralarining samarali qo'llanilishi, nafaqat sud jarayonining qisqarishiga, balki nizo tomonlarining huquqlarini himoya qilishga ham xizmat qiladi. Shu bilan birga, sud tizimi va huquqiy amaliyotning takomillashishiga hissa qo'shadi. Umuman olganda, sudga qadar yuritish bosqichida ehtiyot choralarining qo'llanilishi yuridik tizimning samarali ishlashini ta'minlaydi va taraflar o'rtasidagi huquqiy nizolarni hal qilishni osonlashtiradi. Bunda ehtiyot choralarining qonuniy va adolatli qo'llanilishi sud tizimining ishonchliligini oshirishga, jarayonning shaffof bo'lishiga va taraflarning huquqlarining himoya qilinishiga xizmat qiladi. Ehtiyot choralarining aniq va to'g'ri qo'llanilishi sud jarayonining muvaffaqiyatli yakunlanishini ta'minlashda asosiy omillardan biridir.

Sudga qadar yuritish bosqichida qo'llaniladigan ehtiyot choralarining huquqiy tizimdagi o'rni juda katta. Ushbu choralar sud jarayonini boshlashdan oldin nizolarni hal qilishga, taraflar o'rtasida huquqiy muvozanatni saqlashga va sud qarorining to'g'ri va adolatli bo'lishini ta'minlashga xizmat qiladi. Ehtiyot choralarining samarali qo'llanilishi, nafaqat sud jarayonining tezlashishiga, balki tomonlarning huquqlari va manfaatlarining himoya qilinishiga ham imkon yaratadi. Bunday choralar sud tizimining samaradorligini oshirishga va huquqiy ishonchlilikni ta'minlashga yordam beradi. Har bir ehtiyot chorasi, xususan, mulkni muzlatish, vaqtinchalik taqiq qo'yish yoki vaqtincha qaror chiqarish kabi amaliy choralarning yuridik asoslari aniq belgilangan bo'lishi lozim. Ehtiyot choralarining har birini qo'llashda qonuniy asoslarni diqqat bilan o'rganish, sud ishtirokchilari tomonidan bu choralarni adolatli va shaffof tarzda bajarishga harakat qilish zarur. Aks holda, ehtiyot choralarining noto'g'ri qo'llanilishi nafaqat sud jarayonining samaradorligini pasaytirishi, balki taraflar o'rtasida noxush vaziyatlarning yuzaga kelishiga ham olib kelishi mumkin⁹.

Sudga qadar bo'lgan bosqichda ehtiyot choralarining qo'llanilishida yuzaga keladigan asosiy masala bu – qonuniy asosning mavjudligi va ularning samarali bajarilishi. Sudning

⁹ A.T.Ashirboyev. Ayblanuvchining ishtirokini ta'minlash imkoni bo'lmagan taqdirda dastlabki tergovni to'xtatish: Nazariya va amaliyot. O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi Qoraqalpog'iston bo'limining Axborotnomasi № 1 (2024).– 2024. 95-98 b.

adolatli qaroriga erishish uchun ehtiyot choralarning har bir turi aniq va belgilangan vaqt oralig'ida qo'llanilishi zarur. Bu, albatta, sud jarayonining sifatini oshiradi, shuningdek, tomonlarning huquqlari va erkinliklari to'liq himoya qilinishini ta'minlaydi. Ehtiyot choralarning qo'llanishi jarayonida, bu choralarning samarali boshqarilishi sud tizimining ishonchliligini oshirishga yordam beradi. Har bir ehtiyot chorasini o'zining qonuniy yuridik mexanizmiga ega bo'lib, uni to'g'ri va to'liq bajarish orqali taraflar o'rtasidagi huquqiy nizolarni hal qilishda katta yengillik yuzaga keladi.

Ehtiyot choralarning noto'g'ri qo'llanilishi esa, nafaqat sud jarayonining samaradorligini kamaytiradi, balki tomonlarning huquqiy ishonchini yo'qotishga ham olib kelishi mumkin. Sud tizimida ehtiyot choralarning to'g'ri va muvozanatli qo'llanilishi, huquqiy muammolarni hal qilishda eng yaxshi vosita hisoblanadi. Bu jarayonning samarali boshqarilishi, shu bilan birga, taraflar o'rtasidagi adolatli va muvozanatli qaror chiqarishga imkon yaratadi. Maqola davomida tahlil qilingan ehtiyot choralarning turlari va ularning qo'llanilishi, sud jarayonini yanada samarali qilishga xizmat qiladi. Har bir ehtiyot chorasini o'zining yuridik mexanizmi orqali, sudning yakuniy qarorini adolatli va to'g'ri qabul qilishga yordam beradi. Shu bilan birga, sudga qadar ehtiyot choralarning to'g'ri va samarali qo'llanilishi, barcha sud ishtirokchilarining huquqlari va manfaatlarini himoya qilishda eng muhim omil bo'lib qoladi. Sud tizimi, ehtiyot choralarning qo'llanilishi bilan yuqori samaraga erishadi, va bu jarayonni to'g'ri boshqarish sudning barcha ishtirokchilariga ishonch bag'ishlaydi. Yuridik tizimning barqarorligini va adolatni ta'minlashda ehtiyot choralarning o'rni beqiyosdir¹⁰.

References:

Используемая литература: Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 25.01.2020 yildagi Oliy Majlisga Murojaatnomasi. // [Elektron manba].
3. O'zbekiston yuridik ensiklopediyasi. –T., 2009. – B. 199.
4. O'zbekiston milliy ensiklopediyasi. T.4. –T., 2002. – B. 47.
5. *B.B.Murodov*. Jinoyat-protsessual qonun normalarini erkinlashtirish yo'llari // Oliy yuridik o'quv yurtlarida inson huquqlari muhofazasini ta'minlovchi fanlarning o'qitishning zamonaviy muammolari. Toshkent. O'zbekiston Milliy universiteti huquqshunoslik fakulteti 2009. B. 66-69.
6. *B.B.Murodov*. Jinoyat-protsessual munosabatlarda himoyachining ishtiroki // "Advokatlik faoliyati: nazariya va amaliyot masalalari" mavzusidagi ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. O'zR Prezidenti huzuridagi Amaldagi qonun hujjatlari monitoringi instituti. – Toshkent, 2010. B. 171-175.
7. *B.B.Murodov*. Xususiy ayblov institutini qo'llash samaradorligini oshirish yo'llari // Xususiy ayblov va yarashuv institutlarini takomillashtirish choralari: Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. T:O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2015y.B. 34-40.
8. *B.B.Murodov*. "Jinoyatlarni tergov qilish metodikasi" fanidan o'quv dasturi. T.:

¹⁰ Sh.S.Agoyev., Asatullaev D. Axborot texnologiyalari sohasidagi o'g'irlik jinoyatlarni tergov qilishning o'ziga xos xususiyatlari //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2024. – Т. 3. – №. 7. – С. 31-35.

O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2012. B.24

9. *Sh.Sh.Suyunov*. Giyohvandlik vositalari yoki psixotrop moddalar bilan qonunga xilof ravishda muomala qilishdan iborat jinoyatlarni kvalifikatsiya qilishning muhim jihatlari. "Talqin va tadqiqotlar" Respublika ilmiy-uslubiy jurnali 10soni. 01.10.2022 yil B. 105-109.
10. *Sh.Sh.Suyunov*. Kompyuter texnika vositalari orqali sodir etilgan firibgarlik jinoyati turlari. "Zamonaviy dunyoda pedagogika va psixologiya" nomli Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi. 9.06.2023 yil
11. *Sh.Sh.Suyunov*. Hodisa sodir bo'lgan joyni ko'zdan kechirish tergov xarakatining jinoyat sodir etgan shaxslarni aniqlash xamda ularning aybini isbotlashdagi ahamiyati. "Zamonaviy dunyoda pedagogika va psixologiya" nomli Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi.
12. *Sh.Sh.Suyunov*. Giyohvandlik vositalarini, ularning analoglarini yoki psixotrop moddalarini sotish maqsadisiz noqonuniy ishlab chiqarish, olish, saqlash, jinoyati tushunchasi // Jamiyat va innovatsiya. – 2025. – V. 6. – No 1/S. – B. 267-277.
13. *A.T.Ashirboyev*. Ayblanuvchining qaerda ekanligi noma'lum bo'lgan hollarda jinoyat ishini to'xtatishning nazariy va amaliy jihatlari. Jamiyat va innovatsiyalar № 1 (2024).– 2024. – 314-320 b.
14. *A.T.Ashirboyev*. Jinoyat ishini to'xtatish tushunchasi va ahamiyati. Eksmertkriminalistik faoliyat: istiqbollar va innovatsiyalar mavzusidagi xalqaro konferensiya materillari to'plami. T., O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Akademiyasi, 2023. – B. 381-388.
15. *A.T.Ashirboyev*. Ayblanuvchining ishtirokini ta'minlash imkoni bo'lmagan taqdirda dastlabki tergovni to'xtatish: Nazariya va amaliyot. O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi Qoraqalpog'iston bo'limining Axborotnomasi № 1 (2024).– 2024. 95-98 b.
16. *A.T.Ashirboyev*. Curishtiruv va dastlabki tergovni to'xtatish instituti: xalqaro tajriba va o'zbekiston qonunchiligini takomillashtirish istiqbollari //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2024. – Т. 3. – №. 14. – С. 37-42.
17. *N.Q.Usmanaliyev*. "Oqilona muddat" tamoiyilini joriy etish nazariy va amaliy jihatlari //Наука и инновации в системе образования. – 2025. – Т. 4. – №. 3. – С. 44-50.
18. *N.Q.Usmanaliyev*. Jinoyat ishini yuritishni to'xtatish va tiklash muddatlari bilan bog'liq ayrim mulohazalar //Теоретические аспекты становления педагогических наук. – 2025. – Т. 4. – №. 6. – С. 40-47.
19. *N.Q.Usmanaliyev*. Protsessual muddatlarning hisoblashda qo'llaniluvchi me'zonlarning ayrim jihatlari //problems and solutions of scientific and innovative research. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 25-30.
20. *N.Q.Usmanaliyev. Baynazov J.* O'g'irlik jinoyati bo'yicha hodisa sodir bo'lgan joyni ko'zdan kechirish tergov harakatining yangi usullari //Наука и инновации в системе образования. – 2024. – Т. 3. – №. 8. – С. 69-74.
21. *Sh.S.Agoyev., Shakirova S.* Qiynash jinoyatini tergov qilish: nazariya va amaliyot //Развитие и инновации в науке. –2024. – Т. 3. – №. 6. – С. 75-81.
22. *Sh.S.Agoyev., Abduxamidov A.* Guvoxlantirish tergov xarakatini o'tkazishning ahamiyati //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2024. – Т. 3. – №. 7. – С. 49-51.
23. *Sh.S.Agoyev., Asatullaev D.* Axborot texnologiyalari sohasidagi o'g'irlik jinoyatlarni tergov qilishning o'ziga xos xususiyatlari //Общественные науки в современном мире:

teoreticheskie i prakticheskie issledovaniya. – 2024. – T. 3. – №. 7. – S. 31-35.

24. *Sh.S.Agoyev, Tashev U.* Ekspertiza faoliyatining armaniston respublikasi jinoyat-protsessual qonunchiligidagi huquqiy asoslari //Razvitie i innovatsii v nauke. – 2024. – T. 3. – №. 6. – S. 48-56.

25. *N.A. Xushvaktova.* Ishni sudga qadar yuritishda ishtirok etuvchi jamoatchilikning tasnifi // Jamiyat va innovatsiyalar №6 (2024) / ISSN 2181-1415 B. 22-28.

26. *N.A. Xushvaktova.* Oilada sodir etiladigan tazyiq va zo'rvonlikka uchragan xotin-qizlarni himoya qilish chora-tadbirlari // Zamonaviy fan va ta'lim ilmiy yangiliklari Vol. 2 №2 (2024) ISSN 3030-3044 Researchbib Impact Faktor:7.9 B. 81-86.